

ออสเตรเลียประกาศให้เขตนอร์ทเทิร์นเทร์ริทอรี เป็นพื้นที่ปลอดโรคผิวจุดกระในกล้วย (Banana Freckle) อย่างเป็นทางการ

เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ได้มีการประกาศอย่างเป็นทางการให้เขตนอร์ทเทิร์นเทร์ริทอรี (Northern territory) เป็นเขตพื้นที่ปลอดโรคผิวจุดกระในกล้วย (Banana freckle) หลังพบระบาดครั้งแรกเมื่อปี ๒๕๕๖ ในกล้วยหอมคาเวนดิช (Cavendish banana) ซึ่งเป็นพันธุ์กล้วยที่มีการปลูกมากที่สุดในรัฐควีนส์แลนด์ ทำให้ที่ผ่านมากษัตริกรผู้ปลูกกล้วยในรัฐควีนส์แลนด์ต้องเฝ้าระวังและหลีกเลี่ยงการแพร่ระบาดของโรคที่อาจส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมกล้วยหอมภายในรัฐ โดยควีนส์แลนด์ถือได้ว่าเป็นแหล่งผลิตกล้วยที่สำคัญของออสเตรเลีย ผลผลิตกล้วยทั้งหมดของออสเตรเลียในปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ เป็นผลผลิตมาจากทางตอนเหนือของรัฐควีนส์แลนด์กว่าร้อยละ ๙๔

ลักษณะผลและใบกล้วยที่เกิดโรคผิวจุดกระ ซึ่งจะทำให้เกิดจุดบนผลและใบของกล้วย ผิวยับยั้งการกระจายของโรค

นาย David Littleproud รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและทรัพยากรน้ำของออสเตรเลียกล่าวว่าความสำเร็จของแผนการกำจัดโรคผิวจุดกระให้หมดสิ้นจากพื้นที่นอร์ทเทิร์นเทร์ริทอรีในครั้งนี้ จะสร้างความเชื่อมั่นให้แก่เกษตรกรในรัฐควีนส์แลนด์และอุตสาหกรรมกล้วยของออสเตรเลียที่มีมูลค่ากว่า ๑.๒๐๐ ล้านดอลลาร์ออสเตรเลีย การกำจัดโรคนี้นับเป็นชัยชนะครั้งใหญ่สำหรับเกษตรกรผู้ปลูกกล้วย ๗๐๐ รายทั่วประเทศ ซึ่งที่ผ่านมากษัตริกรต้องสูญเสียงบประมาณในการจัดการและป้องกันโรคผิวจุดกระกว่า ๒๔ ล้านดอลลาร์ออสเตรเลียต่อปี

นาย Littleproud กล่าวเพิ่มเติมว่า การระบาดของโรคได้สร้างความเสียหายแก่เกษตรกรจำนวนมาก แต่ด้วยการจัดการอย่างทันที่ของทุกภาคส่วน ทำให้สามารถควบคุมการแพร่ระบาดให้อยู่แต่ภายในพื้นที่นอร์ทเทิร์นเทร์ริทอรีเท่านั้น ถึงแม้ว่าโรคผิวจุดกระอันเกิดจากเชื้อรานี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของผู้บริโภค แต่ส่งผลทำให้พืชหยุดการเจริญเติบโต เกิดจุดกระบนผล ไม่น่ารับประทาน และจำหน่ายได้ยากดังนั้นจะต้องมีการวางมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคอย่างเข้มงวดในรัฐควีนส์แลนด์ และห้ามไม่ให้มีการเคลื่อนย้ายผลผลิตออกนอกพื้นที่เพื่อส่งจำหน่ายยังส่วนอื่น ๆ ของออสเตรเลีย ที่ผ่านมารัฐบาลได้ทุ่มงบประมาณจำนวน ๖ ล้านดอลลาร์ออสเตรเลียสำหรับแผนการกำจัดโรคผิวจุดกระให้หมดสิ้น ทั้งด้านการเฝ้าระวัง การตรวจติดตาม และแผนการตอบรับความเสี่ยงอย่างทันที่ ซึ่งความร่วมมือจากรัฐบาล

นอร์เทิร์นเทร์ริทอรีและสมาคมผู้ปลูกกล้วยแห่งออสเตรเลีย (Australian Banana Growers Council) เป็นส่วนสำคัญของความสำเร็จ และต้องชื่นชมความพยายามของเกษตรกรบนพื้นที่นอร์เทิร์นเทร์ริทอรีที่เข้าร่วมแผนดำเนินการในครั้งนี้ด้วย

ทั้งนี้ แผนการกำจัดโรคผลจุดกระให้หมดสิ้น (Banana freckle eradication program) ที่ออสเตรเลียได้ดำเนินการแบ่งเป็น ๔ ระยะ ได้แก่

ระยะที่ ๑ (ตุลาคม ๒๕๕๗ – เมษายน ๒๕๕๘) ระยะกำจัดพืชอาศัย ออสเตรเลียได้ดำเนินการกำจัดต้นกล้วยทั้งหมดบนพื้นที่ที่พบการแพร่ระบาดของโรค ซึ่งรวมถึงต้นกล้วยที่ปลูกภายในครัวเรือนและต้นกล้วยที่ปลูกเพื่อการค้า นอกจากนี้ยังห้ามเคลื่อนย้ายต้นกล้วยออกจากพื้นที่ เพื่อลดความเสี่ยงในการแพร่กระจายของโรค และได้มีการกำหนดพื้นที่สีแดง (Red Zone) จำนวนทั้งสิ้น ๖ พื้นที่

ระยะที่ ๒ (พฤษภาคม ๒๕๕๘ – เมษายน ๒๕๕๙) ระยะปลอดพืชอาศัย (Host – free period) ในระยะนี้จะไม่อนุญาตให้ปลูกกล้วยบนพื้นที่สีแดง หากมีการปลูกขึ้นใหม่จะถูกทำลายทันที ซึ่งจะใช้เวลาทั้งสิ้น ๖ เดือน ต่อด้วยระยะช่วงฤดูฝน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าไม่มีพืชอาศัยของโรคผลจุดกระหลงเหลืออยู่

ระยะที่ ๓ (พฤษภาคม ๒๕๕๙ – เมษายน ๒๕๖๐) ระยะปลูกพืชทดลอง (Sentinel Planting) โดยตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ได้ดำเนินการปลูกต้นกล้วยที่ใช้ติดตามการเกิดโรคบนพื้นที่สีแดงทั้งสิ้น ๖ พื้นที่ จากนั้นได้ดำเนินการตรวจติดตามดูการเกิดโรค

ระยะที่ ๔ (ตั้งแต่ พฤษภาคม ๒๕๖๐) ระยะพิสูจน์การปลอดโรค โดยหากพิสูจน์ได้ว่าไม่พบการเกิดเชื้อราที่เป็นสาเหตุของโรคจุดกระในกล้วยหอมบนพื้นที่สีแดง จึงจะสามารถประกาศพื้นที่ปลอดโรคยังกระทรวงเกษตรและทรัพยากรน้ำของออสเตรเลียได้ ซึ่งปัจจุบันได้มีการประกาศให้นอร์เทิร์นเทร์ริทอรีเป็นพื้นที่ปลอดโรคผลจุดกระอย่างเป็นทางการแล้วตามที่ได้กล่าวไปก่อนหน้านี้

ข้อคิดเห็นของสำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงแคนเบอร์รา

รัฐบาลออสเตรเลียให้ความสำคัญต่อการกำจัดโรคระบาดของพืชอย่างสูงเนื่องจากเป็นประเทศเกษตรกรรมและสร้างรายได้จากสินค้าเกษตร การมีภูมิภาคเป็นเกาะทำให้สามารถควบคุมการแพร่กระจายของโรคได้ง่ายกว่าประเทศที่มีเขตชายแดนติดกับประเทศอื่นๆ แม้กระนั้นก็ตาม ยังต้องใช้ความพยายามกว่า ๕ ปีในการกำจัดโรค และสามารถประกาศเป็นเขตปลอดโรคระบาดผลจุดกระในกล้วยอย่างเป็นทางการได้ในที่สุด ไทยสามารถศึกษาแนวทางการกำจัดโรคระบาดของออสเตรเลียได้ อย่างไรก็ตาม การจัดทำมาตรการป้องกันทางความปลอดภัยทางชีวภาพ (Biosecurity) ไม่ให้เกิดโรคระบาดขึ้นย่อมเป็นหนทางที่ดีที่สุด

ที่มา : <http://minister.agriculture.gov.au/littleproud/Pages/Media-Releases/qld-banana-farmers-saved-from-banana-freckle.aspx>
<https://nt.gov.au/industry/agriculture/food-crops-plants-and-quarantine/banana-freckle-eradication-program>

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงแคนเบอร์รา

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒